

Погледнато в широк исторически и актуален ракурс, сред ромското население у нас са налице **три основни тенденции** спрямо перспективата му в нашата родина, между които функционира строго определена противопоставеност, макар и невинаги да е шумно манифестирана и изявена. **Едната тенденция** се изразява в стремежа да се съхрани ромския етнически идентитет. Най-често това съхранение се търси във форма и същност, които да не противопоставят ромите на българската нация, тъй като се осъзнава, че България е единствената им родина и всеки сблъсък с еднонационалната ѝ определеност няма да донесе нищо хубаво за самите цигани. **Втората тенденция** се изразява в стремежа за постепенното интегриране на ромите в българската нация и нейната култура. Тази тенденция е характерна предимно за циганите християни, без да изключва значителни маси и от циганите мюсюлмани. **Третата тенденция** се изразява в стремежа за интегриране на ромите към групата на “етническите турци” в нашата страна. Тази тенденция е характерна за някои среди от циганите мюсюлмани и придоби особена актуалност след 10 ноември 1989 година.

Върху основата на тези три основни тенденции спрямо перспективата на ромите в нашата страна се формират и различните групи ромски лидери и оглавяваните от тях организации. Друг е въпросът, че невинаги съответните лидери признават, че стоят на позициите на една или друга от тези тенденции. Понякога обаче това не може да се прикрива изцяло и то намира някои публични изяви. Така например, по време на “възродителния процес” 1984-1989 г. поддръжници на каузата за разбирателство и дори за постепенно интегриране в българската нация и нейната култура от столичния квартал “Филиповци” замерят с камъни табелата на кварталното читалище “Девети септември”. Но не заради името му, а затова, че някои филиповски цигани издигат протурски лозунги, опитват се да разединят ромите и да ги противопоставят на българите.

Във връзка с това интересно е да се отбележи, че сред българските цигани за естествени и нормални се считат онези две тенденции, които не противопоставят ромите на българския народ и българската държава. Затова и ромите, кои-